

112. évfolyam 2. szám | 2024. FEBRUÁR / nimrod.hu

NIMRÓD

V A D Á S Z Ú J S Á G

AZ ORSZÁGOS MAGYAR VADÁSZATI MŰFOLYÓÍRÓ SZAKMAI MAGAZINJA

HU ISSN 0549-494X
24002
9 770549 494004

750 Ft | Előfizetőnek 695 Ft

É R T É K | H Ű S É G | S Z E N V E D É L Y

Ifjúsági vadászat

SORRA VESSZÜK A GYAKRAN ISMÉTELT KÉRDÉSEKET!

A VADGAZDÁLKODÁSI TÖRVÉNY 2023. JÚNIUSI MÓDOSÍTÁSA UTAT NYITOTT A 18. ÉLETÉVÜKET BE NEM TÖLTÖTT FIATALOK ELŐTT, HOGY A MAGYAR VADÁSZOK KÖZÖSSÉGÉNEK TAGJAIVÁ VÁLHASSANAK. EGYÉB KAPCSOLÓDÓ JOGSZABÁLYOK MÓDOSÍTÁSÁT KÖVETŐEN NOVEMBER 1-JÉTŐL VÁLT LEHETÉSSÉ, HOGY A SZÜKSÉGES TANFOLYAM ELVÉGZÉSE UTÁN LETEGYÉK A VADÁSZVIZSGÁT, MAJD VADÁSZJEGYET VÁLTSANAK ÉS – BIZONYOS MEGKÖTÉSEK MELLETT – VADÁSZHASSANAK. A VADÁSZKAMARA SZÁMOS MEGKERESÉST KAPOTT A RÉSZLETEKKEL KAPCSOLATBAN, ÍGY ALÁBB FOGLALJUK ÖSSZE A TUDNIVALÓKAT.

HÁNY ÉVES KORTÓL LEHET VADÁSZVIZSGÁT TENNI?

A vizsgát (ahogy a vadászjászathoz, solymászat-hoz vagy agarászathoz szükséges kiegészítő vizsgák is) az teheti le, aki **betöltötte a 16. életévét.**

MILYEN EGYÉB FELTÉTELEKNEK KELL MEGFELELNI?

- A vizsgára való jelentkezéshez a fiataloknak ugyanúgy el kell végezniük a **vadászvizsgára felkészítő tanfolyamot** egy az Agrárminisztérium által akkreditált, valamint felnőttképzőként regisztrált szervezőnél. A tanfolyam elvégzését követő 2 éven belül kell levizsgázni, azután a képzésről szóló igazolás elévül.
- További feltétel a **magyarországi lakóhely** (állandó bejelentett lakcím), vagy
- a **magyar állampolgárság** megléte.

VANNAK-E BÁRMILYEN KÖNNYÍTÉSEK A VIZSGÁN A FIATALOK SZÁMÁRA?

Nincsenek. Az ifjúsági vadászoknak egy az egyben ugyanazoknak a követelményeknek kell megfelelniük, mint a vizsgára jelentkező nagykorúaknak.

Ennek oka, hogy a 18. betöltött életév után különböző, kiegészítő vizsga nélkül tarthatnak saját vadászfegyvert, folytathatnak vadászati tevékenységet tapasztaltabb vadászokkal megegyező feltételek mellett. Így birtokában kell lenniük minden ehhez szükséges ismeretnek is.

MENNYIBE KERÜL AZ IFJÚSÁGI VADÁSZVIZSGA?

A vadászvizsga díja a 18. életévüket be nem töltött esetben **megegyezik a nagykorúakéval** (a jelenlegi szabályozás szerint 25 ezer forint), hiszen a követelmények is megegyeznek.

A SIKERES VIZSGA UTÁN MIK A KÖVETKEZŐ LÉPÉSEK?

- A jelenlegi jogszabályi környezet megköveteli, hogy a vadászjegy kiváltása előtt a vadászvizsgát már teljesített, 18. életévét be nem töltött személy **a rendőrség által előírt külön fegyverismereti vizsgát is teljesítsen.** Ez történhet párhuzamosan a vadászvizsgára való felkészüléssel. A rendőrségi fegyvervizsgával kapcsolatban a területileg illetékes vármegyei (fővárosi) **rendőr-főkapitányságot**

kell keresni. (A vadászkamara az irányadó szabályozás módosítására tesz javaslatot, a vonatkozó egyeztetések megkezdődtek.)

- Emellett be kell szerezni a **házi orvostól** a vadászati célú fegyver tartásához szükséges, **II. típusú** orvosi alkalmassági igazolást. (Ennek kiállításához az orvos kötelezően beutalja a vizsgált személyt egy pszichológiai alkalmassági vizsgálatra is.)
- A 18. életévét be nem töltött személy **a területileg illetékes rendőrkapitányságon** kérelmezheti azt az igazolást, amely bizonyítja a fegyverhasználat feltételeinek meglétét. Ehhez be kell mutatni a **vadászvizsga bizonyítványt, a rendőrségi fegyverismereti vizsga bizonyítványát,** valamint az **orvosi alkalmassági igazolást.**
- Végezetül a rendőrség által kiadott igazolás bemutatásával váltható ki a **vadászjegy** a vadászkamara lakóhely szerint illetékes területi szervezeténél.

MENNYIBE KERÜL AZ IFJÚSÁGI VADÁSZJEGY?

Ennek díja is megegyezik a 18. életévüket be nem töltött és a nagykorú vadászok esetében: a 2024/25-ös vadászati évben **25 ezer forint.** Emellett nekik is be kell lépniük a vadászkamarába, a tagdíj 2024/25-re **4000 forint.** Amennyiben a kötelező vadász felelősség- és balesetbiztosítást a vadászkamaránál kötik meg, ennek díja **3000 forint.**

AZ IFJÚSÁGI VADÁSZOK A NAGYKORÚAKKAL AZONOS FELTÉTELEK MELLETT VADÁSZHATNAK?

Nem, esetükben be kell tartani bizonyos korlátozásokat és előírásokat:

- **Társasvadászaton nem** vehetnek részt vadászként.
- **Saját fegyverük 18 éves korukig nem lehet.**
- Egyéni vadászatot **átengedett (nem átadott!) fegyverrel** folytathatnak. Az átengedő

személynek **legalább öt éve érvényes vadászjeggyel,** valamint **vadászlőfegyvertartási engedéllyel** kell rendelkeznie, és értelemszerűen **a vadászat teljes ideje alatt** felügyelnie, kísérsenie kell az ifjúsági vadászt.

- A kiskorú vadászoknak **sörétes** vagy **legfeljebb 0,22 kaliberű** (legfeljebb 5,6 mm vagy 0,224 névleges kaliberű) golyós vadászlőfegyver engedhető át.
- A **hagyományos vadászati módok** (vadászjászat, solymászat, agarászat) üzéséhez ugyanúgy le kell tenni a szükséges kiegészítő vizsgát. Ezután szintén kísérő állandó felügyelete mellett vadászhat a fiatal. A kísérőnek ez esetben is legalább öt éve érvényes vadászjegye kell, hogy legyen, valamint rendelkeznie kell az adott kiegészítő vizsgával, illetve solymászat esetében a természetvédelmi hatóság által ragadozó madár tartására kiadott engedéllyel is.
- Nem a vadászati tevékenységhez kapcsolódik, de szintén fontos, örvendetes változás: a vadászlőfegyver és az ahhoz tartozó lőszer **lőtéren átengedhető annak a 15. életévét betöltött személynek,** aki elvégezte a vadásztanfolyamot és bemutatja az erről szóló igazolást.

MI A TEENDŐ, HA AZ IFJÚSÁGI VADÁSZ BETÖLTI A 18. ÉLETÉVÉT?

Mivel nem válnak automatikusan sportvadásszá, be kell menniük adategyeztetésre a vadászkamara lakóhelyük szerint illetékes területi szervezethez. Miután ez megtörtént, már sportvadászként mehetnek a lakóhelyük szerint illetékes rendőrkapitányságra (a fővárosiak esetében a Budapesti Rendőr-főkapitányságra), hogy megigényeljék a fegyver megszerzéséhez szükséges engedélyt. A további teendők megegyeznek a nagykorú friss vadászokéval.

Országos Magyar Vadászkamara

A vadászvizsgához kapcsolódó minden tudnivaló elérhető honlapunkon a főmenüből, vagy a QR-kód beolvasásával

Ugye ön sem felejtette el?

A VADÁSZJEGY FEBRUÁR 29-ÉIG ÉRVÉNYES!

ADDIG MINDENKÉPP ÉRVÉNYESÍTSE ÖN IS A VADÁSZJEGYÉT A 2024/25-ÖS VADÁSZATI ÉVRE!
ÉRVÉNYES VADÁSZJEGY NÉLKÜL NEM FOLYTATHATÓ VADÁSZATI TEVÉKENYSÉG,
NEM TARTHATÓ VADÁSZATI CÉLÚ FEGYVER!

Nemcsak személyesen, de gyorsan, kényelmesen **ONLINE** is érvényesíthet
asztali számítógépről vagy mobiltelefonjáról!

Részletek honlapunkon: omvk.hu

Részletes információk
a vadászjegy érvényesítéséről

Itt érvényesíthető online
a vadászjegy

*Ingyenesen elérhető
az összes Vadászévkönyv*

A vadászkamara központjának éves kiadványa, a szakmai és közérdekű információkat, szócikkeket tartalmazó Vadászévkönyv a nagyközönség számára 2024-től digitális formában érhető el. Letölthető a vadászjegy érvényesítésekor, vagy honlapunkról – az összes korábbi, 1999 óta megjelent számmal együtt, amelyeket szintén közreadunk.

A Vadászévkönyvek letölthetők az omvk.hu/oldal/kiadvanyaink oldalon vagy a főmenüből, a Kamara/Kiadványaink almenüpontból.

Ezzel a QR-kóddal
közvetlenül éri el
a Vadászévkönyveket

FeHoVa

30. Fegyver, horgászat, vadászat
nemzetközi kiállítás

2024. február 8-11.

GL **hungexpo**

**Idén is
várjuk
a FeHoVa-n!**

A vadászkamara központjának munkatársait az idei szakkiállításon az A pavilon 110F standján találja. Ahogy minden esztendőben, úgy 2024-ben is szeretettel várunk minden érdeklődőt, ismerőst egy szakmai vagy baráti beszélgetésre! Emellett standunkon a vadászkamara kiadványait is megvásárolhatja.

**Találkozunk február
8-a és 11-e között
a HUNGEXPO-n!**

NIMRÓD ARCHÍV

Ha érdekel...

INTERJÚ AZ ORSZÁG
LEGFIATALABB VADÁSZÁVAL

SZALAI SÁRA 16 ÉVES, ERDÉSZNEK TANUL A SOPRONI ROTH GYULA ERDÉSZETI TECHNIKUMBAN ÉS SZAKKÉPZŐBEN, HOBBIJA A LOVAGLÁS. VALAMINT Ő AZ ELSŐ „IFJÚSÁGI VADÁSZ”: ÉLVE A JOGSZABÁLYOK ÁLTAL 2023. NOVEMBER 1-JÉTŐL BIZTOSÍTOTT LEHETŐSÉGGEL AZONNAL, AZ ORSZÁGBAN ELSŐKÉNT TETTE LE A VADÁSZVIZSGÁT 17 ÉVES KOR ALATT.

– Kezdjük a lényeggel: mennyire volt izasztó a vizsga?

– A szóbelin elég alaposan kikérdezték a tételt. De a lövészet egyáltalán nem jelentett problémát, ahogy a teszt és az idények sem. Az utóbbinál nem is volt hibám.

– Hallhattunk olyan hangokat, amelyek szerint ebben a korban aligha teljesíthetők a felnőttekre szabott vizsgafeltételek. Eszerint mégis befogadható a tananyag?

– Teljesen, bár ami érdeklő az embert, azt könnyebben megjegyzi, esetemben ezek a nagyvadfajok, a biológiájuk, viselkedésük. És nyilván volt, amit be kellett magolni. De szerintem a 16 évvel jól eltalálták a korhatárt, mert úgy látom, hogy azokat a készségeket, azt a szemléletet, ami a felkészüléshez kell, a középiskola első éveiben lehet elsajátítani.

– Tegyük hozzá: nem a tanfolyamon ismerkedett meg a vadászattal, hanem édesapja – Szalai Árpád, a Vadászkamara Komárom-Esztergom vármegyei Területi Szervezetének elnöke – révén. És a tanulmányai sem állnak távol a vadgazdálkodástól.

– Mégsem hiszem, hogy bármelyik nagy előnyt jelentett volna. Apa 6–7 éves koromtól vitt ki magával a lesre, de soha nem erőltette rám a vadászatot. A Rothban pedig csak ezután tanulunk majd vadgazdálkodást. Még ha bele is nőttem ebbe a szenvedélybe és sokat is voltam vadászkozegeben, rengeteg új dolgot kellett megtanulnom. Biztos vagyok abban, hogy egy kis középiskolai tapasztalattal és jó tanfolyammal, tankönyvvel, gyakorlással bárki leteheti a vadászvizsgát ebben a korban – ha igazán érdeklő a téma. Szerintem csakis ez a kulcsa. Én például az anyag jó részét már a tanfolyam alatt meg tudtam jegyezni.

– A vadászati jogot is...?

– Azt különösen. Korábban is elég sokat hallottam erről a témáról apa miatt. Egy-két dolgot el is magyarázott, amikor készültem. Alapvetően elég volt a kidolgozott tételsor, amit a tanfolyamszervezőtől kaptunk, illetve a saját jegyzeteim, mert minden előadáson jegyzeteltem.

– Ha már apa: az ő ösztökélésre futott neki az egésznek?

– Apát ízig-vérig vadászembernek tartom. A személyes példája a mi kapcsolatunkban egyáltalán nem elhanyagolható a vizsgára való jelentkezésben, de nem egyedül ez döntött. Nagyon vonzott ez az életforma, a közösség, a közvetlenség, a kulturális összetettség. Középkolát, szakmát is így választottam. Ezeket apa fogta az érzékelőivel. Talán úgy pontos, hogy az ő felvetésére jelentkeztem a tanfolyamra, aztán a vizsgára. Az ötlet az övé volt, miután megnyílt ez a lehetőség, de ilyen dolgokban egyszerűen csak kérdez, a kérdésre pedig „igen” vagy „nem” választ vár.

– Sokat gondolkozott a válaszon?

– Azonnal rávágtam, hogy igen.

– Mondhatjuk, hogy az édesapja kedvéért vizsgázott le?

– Valamennyire talán bizonyítani akartam, de azt hiszem, ugyanannyit nyomott a latban a vadászat iránti rajongásom, a személyes érdeklődésem is. Legyen 50–50 százalék.

– A vadászat hagyományosan férfias szenvedély. A vadász-hölgyek aránya egyre nő, de a magyar vadászok körében még az 5 százalékot sem éri el. Érett-e bármilyen megkülönböztetést – nem feltétlenül negatív – a tanfolyam vagy a vizsga alatt?

– Soha nem volt ilyen tapasztalatom. A család, a baráti kör révén nagyon sokat forogtam és forgok vadászok között, de sosem éreztem, hogy a női mivoltomnak bármi jelentősége is lenne, hacsak olyan téren nem, hogy mindig előzékeny, figyelmes közösség része lehettem, ahol mindenki egyenrangú félként kezelt.

Sára, édesanyja, Varga Gabriella, nővére, Szalai Judit és „apa”, az elejtő

– Leendő erdészként érzi-e azokat az ellentéteket az erdő- és a vadgazdálkodás között, amelyekről szakmai berkekben hallani?

– Ó, igen. Az erdész-tanulók – akár az osztálytársaim – között is sokan nem látják át a vadászat-vadgazdálkodás rendszerét. Viszont észrevettem azt is, hogy érdeklődök, nyitottak. Igyekszem ezt kihasználni, többek ma már azért tekin-

tenek másként a vadászokra, mert sokat beszélgetünk. Sőt van iskolatársam, aki miattam jelentkezett vadásztanfolyamra. A személyes példa szerintem nagyon sokat számít. Sopronban tervezek továbbtanulni erdőmérnöknek, remélem, hogy ez ott is működni fog.

– Miután kiváltja majd a vadászjegyet, mit látna szívesen a terítéken az első elejtett vadjaként?

– A szűkebb pátriám főleg nagyvadas terület, így az érdeklődésem középpontjában is inkább a nagyvad áll. Őzbakot szeretnék majd elejteni, a nővérem első vadja is ez volt, azzal együtt, hogy természetesen a gímszarvasbika is vonz.

Erre azonban az ifjúsági vadászat adta keretek között még nem kerülhet sor. De szerencsésnek is tartom ezt, hisz a fokozatossággal egyre jobban vágyunk valamire. Hiszek benne, hogy ha sikerül, a vadászélmény is nagyobb lesz.

– Akkor inkább az egyéni vadászat áll közel önhöz, mint a társas?

– Így van, és eleinte az ifjúsági vadászat keretében más szóba se jöhet vadászként. Az apával együtt töltött egyéni vadászat kapcsol ki, pihentet leginkább. Ő is hasonlóan van vele: néha egyszerűen olyan, mintha kicsérélték volna, miután hazaér vadászatból

egy nehezebb nap után. Azt hiszem, ezt örököltem tőle. Eddig csak a lovazásban találtam meg ezt a feltöltődést. Most már csak azon kell igyekezniem, hogy érettségi előtt és egyetem mellett mindketőre időt találjak...

„ÚGY LÁTOM, HOGY AZOKAT A KÉSZSÉGEKET, AZT A SZEMLÉLETET, AMI A FELKÉSZÜLÉSHEZ KELL, A KÖZÉPKOLA ELSŐ ÉVEIBEN LEHET ELSAJÁTÍTANI”

Földvári Attila

Szalonka monitoring tavaly és idén

AZ ORSZÁGOS ERDEI SZALONKA MONITORING PROGRAM CÉLJA 2009 ÓTA ISMERT A VADGAZDÁLKODÓK, VADÁSZOK ELŐTT, ÉS EGYBEN VÁLTOZATLAN IS: SZINKRONSZÁMLÁLÁSI ÉS POPULÁCIÓBIOLÓGIAI ADATOK ALAPJÁN BECSÜLNI AZ ORSZÁG TERÜLETÉN ÁTVONULÓ ERDEI SZALONKÁK ÁLLOMÁNYÁNAK NAGYSÁGÁT, ÉS NYOMON KÖVETNI AZ ABBAN BEKÖVETKEZŐ VÁLTOZÁSOKAT. A FOLYAMATOS ADATGYŰJTÉS BIZTOSÍT MEGALAPOZOTT ISMERETEKET ARRÓL, HOGY A TAVASZI ELEJTÉSEK NEM VESZÉLYEZTETIK-E A POPULÁCIÓ HOSZSÚ TÁVÚ VÉDELMI HELYZETÉT.

MATE
MAGYAR AGRÁR- ÉS
ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

AGRÁRMINISZTERIUM

A kezdeményezés az Országos Magyar Vadászati Védegylet vezetésével indult az erdei szalonka tavaszi lesvadászata, mint hazai vadászati hagyomány megőrzésének érdekében, miután az EU-s csatlakozást követően a hazánkra is vonatkozó Madárvédelmi irányelv értelmében a madárfaj tavaszi vadászát meg kellett szüntetni. A program kezdettől két fontos pilléren alapszik:

- 1. Szinkronszámlálás** – a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem (MATE) Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszéke által kijelölt megfigyelési pontokon, az egész országban egyszerre, összehangoltan. Ütemezése: a 7. naptári hét szombati napján kezdődik (**idén február 17-én**), és azt követően 7 héten keresztül minden szombat este történik (**az utolsó nap 2024-ben március 30-a**).
- 2. Mintagyűjtés** – a program résztvevői végezhetik **február 15-e és március 31-e között a megfigyelési pontok 500 méteres körzetében**, a hét bármely napján, **kivéve a szombatokat**. (Mintagyűjtés kizárólag a programhoz csatlakozó vadászatra jogosult írásbeli engedélye birtokában folytatható!)

Az elmúlt másfél évtized során egy olyan hatékony és jól működő rendszer épült ki, amelyben a terepi megfigyeléseket és mintagyűjtést végző résztvevők munkáját a megyei koordinátorok fogják össze. Ők azok, akik feldolgozzák a beérkező információkat és feltöltik az Országos Vadgazdálkodási Adattár munkatársai által fejlesztett és működtetett elektronikus adatkezelő rendszerbe. A program révén a résztvevőknek és a tanszék munkatársainak **példa nélküli részletességgel sikerült adatokat gyűjteniük** az erdei szalonka Magyarországot érintő tavaszi vonulásáról, annak főbb jellegzetességeiről és hosszú távú alakulásáról.

A megfigyelők 2023 tavaszán regisztrált száma (1312 pont) újfent meghaladt minden korábbi évben tapasztalt értéket. **Az ország vadászterületeinek több mint egyharmada, mintegy 530 vadászatra jogosult vett részt a programban.** A 2022-es szélsőségesen száraz év szerényebb mintagyűjtési

eredményeit a 2023-ban regisztrált számok jócskán felülmúlták. Adataink szerint a 4976 résztvevő vadásznak összesen **3311 mintát** sikerült összegyűjtenie. A hasznosítás mértéke azonban még így is alacsonynak tekinthető.

A tavaszi észlelések időbeli és térbeli mintázata a korábbi évekéhez hasonlóan alakult, a fő jellegzetességek stabilak, változatlanok. A dinamika egycsúcsú volt, a legmagasabb észlelési arányt március 18-án regisztráltuk. Az észlelési arányok és a csúcsban észlelt szalonkák számai is magasabbak voltak az előző évhez képest.

Míg az elsőévesek aránya 2018-ban és 2022-ben szokatlanul alacsonynak bizonyult (48%, illetve 42%), addig 2023-ban újfent magasabb arányt (55%) regisztráltuk. Ezek alapján a fiatal szalonkák arányát illetően inkább hullámzó alakulást, mintsem egyértelmű trendet állapítottunk meg. Az elsőéves madarak alacsonyabb aránya az egyes években jelezheti, hogy az adott esztendőben romlott a szalonkák túlélése, mint ahogy azt is, hogy a költés sikeressége csökkent. A folyamat pontos értékelése és nyomon követése érdekében **a korosztályi arányok vizsgálatának folytatását a jövőben is fontosnak tartjuk.**

Hasonlóan a megelőző kilenc évhez, a tavasszal elejtett szalonkák **döntő része (80%) 2023-ban is hím volt.**

A megfigyelési adatok alapján a vonuló állomány a kisebb, éves ingadozásoktól eltekintve stabilnak mondható, egyértelműen növekvő vagy csökkenő trenddel nem jellemezhető. A hasznosítás alacsony mértékét is figyelembe véve **a faj védelmének szigorítását igénylő intézkedést nem látunk indokolt-nak.** Tekintettel az eddig elért eredményekre, illetve a Madárvédelmi Irányelvben foglaltakra, **javasoljuk a program folytatását** a hazai vadászati hagyomány megőrzésének érdekében.

A program 2024-ben a már megszokott és letisztult módszertannal folytatódik, biztosítva ezáltal a szükséges feltételek fenntartását, a kisszámú hasznosítással összefüggő, fenntarthatóságot biztosító információk gyűjtését. Módszertani változtatás jelenleg nem indokolt. Tekintettel arra, hogy a program résztvevőinek száma lassan, de folyamatosan növekedett, a korábbi 7 szalonka/stand mintavételi lehetőséget minden résztvevő vadászatra jogosult esetben **standonként 5 példányra** kellett mérsékelni. Így

2023 TAVASZÁN AZ ORSZÁG VADÁSZTERÜLETEINEK TÖBB MINT EGYHARMADA, MINTEGY 530 VADÁSZATRA JOGOSULT VETT RÉSZT A PROGRAMBAN

biztosítható, hogy a kisszámú hasznosítás feltételei még a kiugróan jó húzásokkal jellemezhető években is megalapozottak legyenek. A mintagyűjtést végzők monitoring programban való részvétele pedig továbbra is kizárólag a vadászatra jogosult által kiállított, írásos engedély birtokában lehetséges.

Az elejtések továbbra is a program keretei között, kizárólag mintagyűjtési céllal történhetnek. Az állomány ivari és korösszetételének nyomon követése az alapja annak, hogy ne csupán a vonuló szalonkák mennyiségi változásáról, hanem biológiai állapotukról is következtetéseket lehessen levonni.

nyomkövetőkkel. A MATE Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszékének munkatársai **2020 és 2023 között 28 erdei szalonkát jelöltek meg** nyomkövetővel a Budapest és Gödöllő közötti térségben. A nagy pontosságú, GPS-alapú eszközökkel részletes, napi szintű adatok gyűjthetők a madarak vonulásáról és területhasználatáról tavasszal és ősszel egyaránt. A jelölt madarak számát apránként sikerült olyan szintre növelni, ami alapján már nemcsak érdekes különlegességekbe kapunk betekintést, hanem általános vonulási jellemzők is kezdenek kirajzolódni. A kutatásnak köszönhetően meglepő eredmények

korábban még nem regisztráltak (legnagyobb érték: 2832 km).

- Az eddig megismert **költő- és telelőhelyek is széles földrajzi skálán helyezkedtek el**. Költőhelyeket Lengyelországtól (400 km) egészen a Krasnojarszki területig (5000 km), míg telelőhelyeket Spanyolországtól Görögorszáig találtunk. Ez eddigiekből úgy tűnik, hogy a Kárpát-medencén át vonuló erdei szalonkák Európa déli peremétől, a Mediterráneumtól az Urál-hegységen túl, Szibériában élik életüket, vonulnak és keverednek állományaik. A faj szintjén talált óriási

időszakot is átvészelt fedettebb élőhelyeken. Emellett több egyed is igyekezett korán visszatérni a térségbe nagyobb léptékű tavaszi vonulásának megkezdése előtt.

- Az eddigi eredmények alapján egyértelműen kiderült, hogy egyes madarak jelentős időt, **akár egy hónapot is eltölthetnek a Kárpát-medencében** tavaszi vonulás előtt, vagy annak kezdeti szakaszában. E jelenségnek számottevő hatása lehet a megfigyelések időbeli dinamikájára, és az azokból levont következtetésekre is.

A jeladókkal felszerelt madarak által megtett távolságok 2023. dec. 28-ai állás szerint

A **megfigyelési és elejtési jegyzőkönyvek** mellett minden elejtett egyedről **szármintát is kell szolgáltatni** az Országos Vadgazdálkodási Adattár (OVA) részére, a szárnnyelvények alapján történő korhatározás céljából. Az elejtett madarak ivara boncolással könnyen megállapítható, ezt az elejtők továbbra is kellő bizonyossággal el tudják végezni.

A JELADÓS KUTATÁS FEJLEMÉNYEI

A 2020-ban indult kutatási program keretében az Országos Magyar Vadászati Védőegylet megbízásából, az Agrárminisztérium támogatásával az erdei szalonkák vonulását 2023-ban is követtük műholdas

születtek a szalonkák őszi vonulásáról és telelési szokásairól is, különösképpen nagyfokú területhűségükről. A kutatás eredményei nagyban segítik a monitoring során gyűjtött megfigyelési adatok értékelését is. A fontosabb eredmények:

- A jelölt szalonkák a tavaszi vonulásuk során átlagosan **2660 km-re**, őszi vonulásuk során pedig átlagosan **1046 km-re** távolodtak el a jelölésük helyétől. Három szalonka azonban ennél jóval távolabbra, egészen Közép-Szibériáig repült tavasszal. **(4600-5000 km)**. Ilyen távolságot a hazai vonatkozású gyűrűzési adatok alapján

változatosság mellett azonban **egyes egyedek meglepő helyhűséget is mutatnak**, amikor szinte ugyanarra a helyre térnek vissza évről évre.

- A Magyarországon, egészen pontosan a jelölés helyén áttelelő példányok mozgását is lehetőségünk nyílt megfigyelni. Ugyan az utóbbi évekre jellemző enyhe telek sem marasztaltak a Kárpát-medencében minden szalonkát, azonban néhány egyed még a rövid fagyos januári

dr. Schally Gergely,
dr. Csányi Sándor

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Vadbiológiai- és Vadgazdálkodási Tanszék

dr. Buzgó József
Országos Magyar Vadászati Védőegylet

A monitoring programról és a jeladós kutatásról további részleteket talál a védőegylet honlapján

Éjjellátók, hőkamerák - szemészeti aspektusból

A TECHNOLÓGIAI FEJLŐDÉS MÁRA LEHETŐVÉ TETTE A VADÁSZATHOZ KEDVEZŐTLEN LÁTÁSI VISZONYOK MELLETT IS A VAD MEGFIGYELÉSÉT, ELEJTÉSÉT. A HŐKAMERA ÉS AZ INFRAVÖRÖS KAMERA SEGÍTHETIK AZ ÉJJELEI VADÁSZATOT, TAVALY NOVEMBER ÓTA BIZONYOS FELTÉTELEK, BIZONYOS FAJOK ELEJTÉSÉRE MINDEN MAGYAR VADÁSZ HASZNÁLHATJA EZEKET. A SZÁMUNKRA MEGFELELŐ ESZKÖZ KIVÁLASZTÁSA MELLETT AZONBAN FONTOS KÉRDÉS AZ IS, HOGY A LÁTÁSUNKRA MENNYIRE BIZTONSÁGOSAK A JELENLEG KERESKEDELMIBEN KAPHATÓ TECHNIKAI MEGOLDÁSOK.

Mielőtt ezt a kérdést megválaszolnánk, tisztáznunk kell eme berendezések működési elvét.

Az infravörös sugárzást a nap melegítő hatása révén ismerjük és élvezzük. Az elektromágneses sugárzás ezen formáját számos módon kihasználjuk: otthon a fűtésre, a haditechnikában pozícióbemérésre vagy a vadászatban éjszakai látást segítő hőkamera formájában.

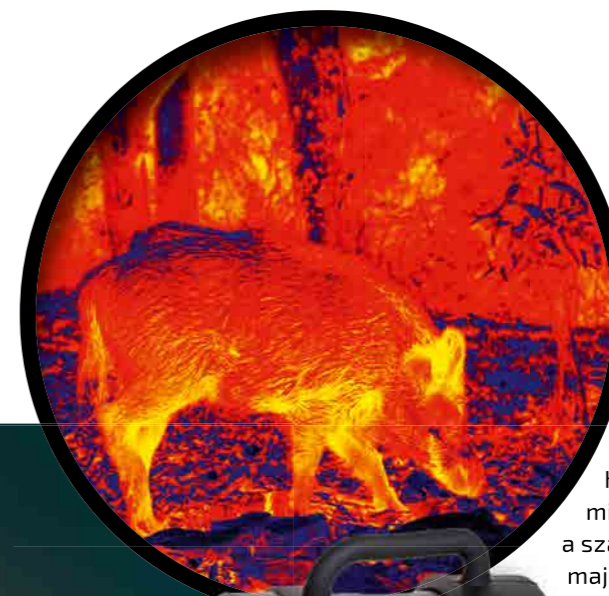
Az infravörös sugárzás az elektromágneses sugárzás azon tartománya, amelynek hullámhossza nagyobb, mint a látható fénynek, de kisebb, mint a

mikrohullámnak és a rádióhullámnak. Nevét onnan kapta, hogy a látható fény vörös színe után következő hullámhosszú elektromágneses sugárzás alkotja, amelyet az emberi szem már nem képes érzékelni. (A bőr idegvégződéseivel szemben képesek feldolgozni, mint meleg érzést, tehát az emberi szervezet az infravörös sugárzást hőhatásként érzékeli.)^{1,2}

Az **éjjellátó eszközök** és a hőkamerák képesek az infravörös sugárzás bizonyos tartományait detektálni speciális érzékelőkkel, majd kijelzőjükön láthatóvá tenni azt számunkra. Így lehetővé válik, hogy rossz látási viszonyok között, sötétben is látni, tájékozódni, célozni tudjunk.

A hőkamerák előnye, hogy látható fény nélkül, teljes sötétben is tudnak működni, a testek által természetesen kibocsátott hőt érzékelve. Ezzel szemben az éjjellátó eszközök a tárgyról reflektálódó infravörös fényt, például a hold vagy a csillagok fényét erősítik fel, tehát nem tudnak teljes sötétségben működni. Mindkét típusnak közös tulajdonsága, hogy maguk sugárzást nem bocsátanak ki, csupán feldolgozzák azt. Az éjjellátó kijelzőjén a zöld szín különböző erősségét használja az infravörös fény különböző intenzitásának ábrázolására. Ennek több oka van: az emberi szem a zöldnek több árnyalatát tudja megkülönböztetni, valamint a szemünk kevésbé fárad el zöld árnyalatokat figyelve, mint fekete-fehér képet nézve.³

Tény, hogy az elektromágneses sugárzások változást idézhetnek elő az emberi szövetekben. Sokunknak a sugárzásról az ionizáló sugárzás, a radioaktivitás jut eszünkbe. Ám az elektromágneses sugárzásnak számos típusa van, és ezek nem mindegyike okoz károsodást az emberi szervezetben. Ilyen nem-ionizáló sugárzás a látható fény

is. Az infravörös sugárzás hatással lehet a szem anatómiai egységeire. A fény először a szaruhártyán éri a szemünket, majd a lencsén keresztül az ideghártyára vetül. Az infravörös sugárzás hőhatása a szemem égési sérüléseket, a szaruhártyán gyulladást idézhet elő, a lencsében szürke hályogot okozhat, a retinát karosíthatja.¹ Fontos megjegyezni a sugárzások hatásait vizsgálva, hogy mennyi ideig vagyunk kitéve az adott hatásnak: a napsugárzás is eltérő hatással van a bőrünkre, ha percek vagy órákat töltünk a tűző napon. A hőkamerák és az éjjellátók használatakor ugyanakkor nem éri káros sugárzás a szemünket.

Más szemészeti vonatkozása viszont van ezen eszközök használatának. Szemünkben egy meghatározott folyamat megy végbe, amikor erős fényviszonyokat követően sötét helyre lépünk, ezt nevezzük **sötét adaptációnak**. Ennek ellentéte, amikor sötétből világos helyre lépve, ekkor szemünkben végbemenő fényadaptáció a sötét adaptációhoz képest gyorsan lezajlik. A sötétadaptációhoz jelentős időre van szükségünk, akár több tíz percre. Ez egy kétszakaszos folyamat: a gyors fázist követően a lassú fázis akár 45-50 percig is eltarthat. Ez idő alatt a retinában található csapok és pálcikák regenerálódnak, fokozatosan érzékenyebbé válnak, gyengébb intenzitású fényt is könnyebben érzékelnek. **Tehát amikor egy éjszakai célzást lehetővé tevő készülék fényt kibocsátó kijelzőjét nézzük, majd utána a sötétben szabad szemmel navigálva azt tapasztaljuk, hogy elvakultunk, az egy természetes folyamatnak a része.** Nem a készülék károsítja a látásunkat, csupán egy természetes folyamat részjelenségét figyelhetjük meg. Minél kevésbé erős intenzitású a kijelző fénye, a sötét adaptáció annál gyorsabb. Ahogyan bármely szerv, a szemünk is öregszik: a kor előrehaladtával ez a folyamat lassul, a sötétadaptáció több időt vehet

igénybe, lassabban alkalmazkodik látásunk a sötéthez.⁴

¹Fontos észben tartani, hogy az éjszakai látást lehetővé tévő eszközök sötétben való használatra vannak kifejlesztve, erős fényben tilos használni azokat! Több órán át tartó használat után leírtak fejfájást, dezorientációt okozhat.⁷ Ennek oka lehet, hogy a távcsövek látótere nem széles, valamint a látótávolság ezekkel az eszközökkel rövidebb, mint a saját szemünké. Emellett a kijelzőt tartósan figyelve kevesebbet pisloghatunk, így jobban párolog a szemünk felszínéről a könnyfilm, ezért kiszáradhat. Ezt tapasztalva ajánlott lehet műkönyv haszná-

lata. Azonban a sötétadaptációhoz hasonlóan ezek is átmeneti hatások, amennyiben hagyjuk időnként a szemet pihenni, a panaszok enyhülhetnek.⁷

Az éjszakai látást, célzást segítő eszközök kijelzője tehát jelenlegi ismereteink szerint nem bocsát ki káros, a látható fénytartományon túli sugárzást, így rendeltetésszerű használatuk szemészeti szempontból a vadászok számára **nem jelent veszélyt a fent részletezetteken kívül.**

**dr. Szalczer Szilárd,
dr. Gyenes Andrea,
prof. dr. Nagy Zoltán Zsolt**

HIVATKOZÁSOK SORRENDJÉN:

1: Dr Janet Voke: Radiation effects on the eye Part 1 – Infrared radiation effects on ocular tissue. OPTOMETRY TODAY. 1999;22(28);
2: Janjan NA: Radiation effects on the eye. Clin Plast Surg. 1993;20(3). doi:10.1016/s0094-1298(20)31196-2; **3: mileseeytools.com:** Thermal Vs. Infrared: Side-By-Side Comparison In Hunting; **4: Alexander KR:** Information processing: Retinal adaptation. In: The Curated Reference Collection in Neuroscience and Biobehavioral Psychology; 2016. doi:10.1016/B978-0-12-809324-5.01403-6;
5: Shenoy R, Bialasiewicz A, Bandara A, Isaac R.: Retinal damage from laser pointer misuse – Case series from the military sector in Oman. Middle East Afr J Ophthalmol. 2015;22(3):399. doi:10.4103/0974-9233.159780; **6: blink.ucsd.edu:** Laser Safety Program: Biological Effects of Laser Radiation; **7: agmglobalvision.com:** Are Night Vision Goggles bad for your eyes?

FELHÍVÁS

Az Országos Magyar Vadászkamara Kínológiai Szakbizottsága
és az Országos Magyar Vadászkamara Baranya vármegyei Területi Szervezete

KOPÓVEZETŐI TANFOLYAMOT hirdet

elsősorban az FCI VI. fajtacsoportjába tartozó kopók és más, a nagyvad társasvadászatokon alkalmazható vadászkutyafajták vezetői számára.

A tanfolyam célja az érdeklődő vezetők felkészítése a kopómunka feladataira, különös tekintettel a vadállomány összetétele és létszámváltozása miatti kihívásokra.

A résztvevőknek lehetőségük van a saját kopóikkal gyakorolni, a kutyák elhelyezése biztosított!

PROGRAM:

Elméleti és gyakorlati előadások, bemutatók gyakorló vadgazdálkodási szakemberek és vadászkutya vezetők részvételével.

A TANFOLYAM IDŐPONTJA:

2024. március 7-9. (csütörtöktől szombatig)

HELYSZÍN:

Vadász- és Ifjúsági Központ, Martonfa (Baranya vármegye, 7720 Martonfa, Szabadság u. 1.)

RÉSZVÉTELI DÍJ:

50 ezer forint (tartalmazza a szállást, a napi háromszori étkezést, az oktatás valamint a gyakorlati programokon való részvétel díját is.)

JELENTKEZÉS ÉS EGYÉB INFORMÁCIÓ:

a Vadászkamara Baranya vármegyei Területi Szervezete
Tel.: +36-72/332-354; e-mail: baranya@omvk.hu

A TANFOLYAMRA LEGFELJEBB 15 FŐ JELENTKEZÉSÉT TUDJUK FOGADNI!

Részletes program a vadászkamara honlapján

A mi karácsonyvárásunk

AZ ORSZÁGOS MAGYAR VADÁSZKAMARA VADÁSZATI HAGYOMÁNYOKAT ÁPOLÓ ÉS KULTURÁLIS BIZOTTSÁGA IMMÁR HETEDIK ALKALOMMAL SZERVEZTE MEG A KARÁCSONYVÁRÓ VADÁSZ SZENTMISÉT, VALAMINT AZ AZT KÖVETŐ ORGONA- ÉS VADÁSZKÜRT KONCERTET 2023. DECEMBER 13-ÁN, A KORÁBBI ÉVEKHEZ HASONLÓAN BUDAPESTEN, A MÁTYÁS-TEPLOMBAN.

BOTTA ZSÓFIA

Akülönleges hangszerek dallamait ötvöző koncertet először a Vadászati Kulturális Egyesület kezdeményezésére tartottak 2014-ben, Várpalotán, a Nagyboldogasszony templomban, Szent Imre herceg tiszteletére. A vadászkamara ezt a kezdeményezést folytatja, de az advent idején, vadász szentmisével kiegészítve. Az éves rendezvény mindnyájunk számára lelki feltöltődést nyújt, a karácsonyvárásunkat teszi szebbé, mert az adventi készülődéshez, várakozáshoz hozzátartozik a lelki, szellemi ráhangolódás is.

Tavaly közel kétszázan tapasztalhattuk meg a várakozás örömét és a karácsony üzenetét ebben a Nagyboldogasszony tiszteletére szentelt ősi templomban – amelyet a legtöbben Mátyás-templomként ismernek – és örködhettünk vadászati hagyományaink felett.

A szentmisét dr. Mészáros István titeli prépost, kiskunsági főesperes celebrálta, ministrált dr. Kákonyi Gábor és orgonán közreműködött Hegyi Barnabás karnagy.

Dr. Mészáros István a prédikációjában kiemelten foglalkozott vadgazdálkodási, vadászati kérdésekkel, de szólt a szomszédunkban még mindig dúló háborúról és az emberi kapcsolatainkban tapasztalható békéről vagy éppen békétlenségről valamint a mérhető időről és kegyelmi időről.

A szentmisét követő koncert első részében a Vadászkamara Kúrtegyüttest hallhattuk. Tagjainak

zenei képzettsége páratlan, tevékenységük meghatározó jelentőségű a hazai vadászati hagyományok ápolásában. A vadászkürtös Európa-bajnokságon 2018-ban Szlovákiában és a 2023-ban a németországi Suhl városában is az első helyezést szerezték meg. Műsoruk a suhli versenyen elhangzott darabokból állt, az előadást még különlegesebbé tették a templom lenyűgöző akusztikai adottságai. Egyebek mellett az együttes vezetője, Nagy Csaba és tagja, Tápai Balázs saját szerzeményeit is hallhattuk.

Az adventi, karácsonyváró hangulat talán legkedveltebb megteremtői a mindannyiunk által jól ismert karácsonyi énekeink. Ezekből is összeállított egy füzérre valót a kúrtegyüttes.

Hogy még teljesebb legyen az élmény, segítségként, meglepetésként az együttes tagjainak gyermekeiből, unokáiból alakult kis Csemetekórus emelte az est fényét.

A koncert második részében Bán István orgonaművész, egyházzenesz, Európa-szerte híres előadó egy kisebb, kamaraegyüttesrel és énekesekkel való közös produkciót tervezett, de a koncert előtt egy nappal az öt résztvevőből három lebetegedett, így a műsorát át kellett alakítani. Azonban a rögtönzött változtatások egyáltalán nem rontottak a koncert élvezeti értékén.

**Oláh Csaba,
a bizottság elnöke**

A Viharsarok ékkövei

KORUNK SZOCIÁLIS KAPCSOLATAIRA JELLEMZŐ, HOGY A KOMMUNIKÁCIÓ ÉS A KÖZÖSSÉG ÉPÍTÉSE EGYRE INKÁBB AZ ONLINE TÉRBE HELYEZŐDIK ÁT. MANAPSÁG A NAGYOBB KÖZÖSSÉGEKET – KÜLÖNÖSEN HOSSZÚ TÁVON – RENDKÍVÜL NEHÉZ ÖSSZEFOGNI, ÖSSZETARTANI ÉS AKÁR EGY KÖZÖS CÉL ÉRDEKÉBEN IS MOZGÓSÍTANI. ÉPPEEN EZÉRT EGYRE JOBBAN FELÉRTÉKELŐDNEK AZOK AZ EMBERI KAPCSOLATOK, AMELYEKHEZ NEM FÚZÓDIK ÉRDEK, SOKKAL INKÁBB EGY KÖZÖS SZENVEDÉLY, ELHIVATOTTSAÉG FORMÁLJA A KÖZÖSSÉGET.

Egy különleges kohézió alakult ki a Viharsarok szegletében, ahol egy ilyen közösségnek az összetartó ereje mára levetkőzte a vélt alapját jelentő sztereotípiát. Jelesül: a „vadászfeleségek” leginkább csak azért váltak vadásszá, hogy ebben is támogassák férjeiket a kivívott status quo fenntartásában, legyen az akár plusz vendégvárosi lehetőség, akár egy-két puskával több a családban.

A vadászat iránti szenvedély Békés vármegyében egy olyan helyi közösséget formált a vadászokból, amely a vadászkamara területi szervezetének berkein belül – és annak elnökének kezdeményezésére – ma már több mint tíz éve, 2013 óta önálló szakbizottság formájában szerveződik és működik.

A vadászkamara Diana Szakbizottságának hivatalos megalakulása előtt a programok és a találkozások eseti jelleggel, leginkább a vadásznapi történeti részvételben, azok egyes programelemeinek segítségével merültek ki. A hivatalos szerveződéskövetően és a rendezvényeken szerzett ismereteknek köszönhetően egyre gyakrabban jöttek össze a vadászok. Eleinte, ahogy lenni szokott, a sörétlövés-készségek javítása miatt gyűltek egybe

a lőtéren, később már a területi többfordulós versenyeken is rendszeresen jelentek meg a vármegyei Dianák. Tovább erősödve idővel a golyós puskás megmérettetésekre is „beszivárogtak” a hölgyek, mígnem 2014-ben már önálló szervezésben csak számukra hoztak tető alá lövészversenyt a békéscsabai lőtéren.

A korábbi események és egy, a vadászkamara vármegyei székházában tartott találkozó keretében kialakult egy olyan társaság, amely tagjainak mélyebb igényei voltak a vadászhoz és természethez kapcsolódó szakmai programok iránt. Ezért újabb eseményt épített be a szakbizottság a naptárjába: 2015-től tavaszanként rendszeresen összejönnek és agancsozás címén, némi szakmai tartalommal vegyítve egy kellemes napot töltenek együtt. A program azóta is hatalmas sikernek örvend, hiszen ezen az eseményen a gyermekek részvételével mehetnek a „csontvadászatra” Békés vármegye jeles vadászterületein, ahol a vadászatra jogosultak hozzájárulásával hullajtott dámlapátok fellelése reményében járnak át egy-egy területre, és közben bővíthetik terepi ismereteiket is. Természetesen akadt olyan év, amikor inkább kevesebb, mint több sikerrel zajlott

az agancskeresés, de ilyenkor a természet valahogy mindig kárpótol, és mivel a társaságban többen rendelkeznek gombaszakértői ismerettel, volt esztendő, amikor a zsákmányszerzés élményét kucsmagomba szedése helyettesítette.

A gyermekek vadászat iránti érdeklődésére tekintettel rendszeresen tartanak családi napot is, ahol a nagyszénási lőtéren az üzemeltetők jóvoltából a legkülönbözőbb lőfegyverekkel és a vadászkutyázás rejtelmeivel is megismertetik a legfiatalabb korosztályt.

Az önálló rendezvények mellett a kinológiai szakbizottság programjain is aktívan részt vesznek a Dianák. Az utánkereséses és apróvadás VAV tanfolyamokon és vizsgákon minden évben a vadászok vezetői közt akad legalább egy-egy hölgy jelentkező, de 2020-ban szerveztek egy külön alkalmat, ahol csak hölgyek részvételével zajlott a meghirdetett apróvadás VAV tanfolyam és az azt követő vizsga.

Külön-külön már több helyi szervezésű vadászat találkozhattak egymással, de a vármegyei Diana

vadászat ötlete akkor merült fel, amikor 2021-ben a szakbizottság elnöke, Diriczi Rózsa bukkant rá egy 1976-os Nimród kötetben arra, hogy ez a közösség volt az első, amely a Viharsarokban a hölgyvadászokat összeverbuválta. Sőt mi több, akkoriban országos szinten zajlott az első két ilyen esemény 1973-ban és

1975-ben. A szakbizottság, amikor életre keltette ezt a hagyományt, úgy határozott, hogy a vármegye lehető legtöbb vadászterületét szeretné bejárni. Első évben Gyulán, a másodikban Lőkősházán zajlottak a vadászatok, 2023-ban pedig – a jubileumi 50. évforduló előtt tisztelegve – a legelső al-

kalom helyszínét, a Körösladányi Vadászegyesület területét választották. Ami külön öröm: volt olyan hölgy résztvevő, aki a legelső országos és a legutóbbi – 2023. december 3-ai – eseményen is részt vett, így mesélhetett arról, hogy akkoriban milyen volt a magyar vadgazdálkodás és hogyan zajlottak az akkori vadászatok.

EZ A KÖZÖSSÉG VOLT AZ ELSŐ, AMELY A VIHARSAROKBAN A HÖLGYVADÁSZOKAT ÖSSZEVERBUVÁLTA

Botta Zsófia